

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра теорії та історії світової літератури
імені професора В. І. Фесенко**

КУРСОВА РОБОТА

з історії зарубіжної літератури

на тему: Проблематика роману Оскара Уайльда «Портрет Доріана Грея»

Студентки III курсу групи СОа 17-20
напряму підготовки підготовки Іноземні
мови та літератури, методика навчання
іноземних мов і зарубіжної літератури
(англійська мова і друга
західноєвропейська мова)
спеціальності 014 Середня освіта
Заяць Лідії Володимирівни
Керівник док. філол. наук, професор
Мариненко Ю. В.

Допущена до захисту

«___» _____ року

_____
(посада, вчене звання, науковий ступінь,
прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

_____
(підпис) (ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ЄКТС ____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ОСКАРА УАЙЛЬДА.....	6
1.1. Естетизм Оскара Уайльда.....	6
1.2. Жанрові та стилістичні особливості роману «Портрет Доріана Грея».....	7
РОЗДІЛ II. ПРОБЛЕМАТИКА РОМАНУ «ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ»	7
2.1. Тема гедонізму та естетизму у романі.....	10
2.2. Дуалізм людини: внутрішній світ проти зовнішнього образу.....	12
ВИСНОВКИ.....	15
SUMMARY.....	17
<i>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....</i>	19

ВСТУП

Чи правда, що краса врятує світ? Чи варто заради краси на вічній молодості пожертвувати своєю душею? Чи правда, що зовнішній вигляд це відображення внутрішнього світу людини? Можливо, мистецтво, краса та досконалість є саме тим, до чого треба прагнути у житті. Оскар Уайльд – один з найславетніших письменників свого часу, «апостол естетизму» відкриває нам нове розуміння мистецтва та краси в життях людей та суспільства. Роман "Портрет Доріана Грея" Оскара Уайльда – це одна з найбільш визначних творів англійської літератури кінця XIX століття. Історія Доріана Грея, яка була втілена в однойменному романі Оскара Уайльда, розкриває нам глибинність людської душі, її потяг до насолоди, душевної збагаченості та розквіту, а також показує зворотню сторону захоплення, а саме наслідки, які можуть настати в результаті безглузлого поглинання естетичними насолодами. Завдяки своєму глибокому морально-психологічному змісту роман завжди привертав увагу читачів та літературних критиків. Здобувши велику популярність серед сучасників, цей твір досі є актуальним. Протягом багатьох років у читачів виникає суперечливе почуття, оскільки на перший погляд роман здається прикладом безумовного поглинання людини гармонії та відчуттями насолоди, що зводяться до естетичних вражень. Проте автор запрошує читача відкрити для себе глибинні переживання та проблеми. Адже в глибині цієї історії лежить складна моральна проблематика та розгортається психологічний конфлікт між головним героєм та його світом, що змінюється. Головний герой, який відкриває свою душу естетичному світу, розпочинає свій шлях до занепаду.

Отож, у цій курсовій буде проведено детальний аналіз жанрових та стилістичних особливостей роману, які сприяли створенню враження читачів про певний естетичний світ, де головний герой розпочинає свій шлях до занепаду. Зокрема, буде розглянуто гедоністичні та естетичні тенденції, які пронизують всю історію Доріана Грея, та їх вплив на головного героя та інших персонажів твору. Також буде досліджено суперечності внутрішнього світу та зовнішнього образу

героя, його дегенерацію та падіння, а також інші аспекти, які підкреслюють важливість цього твору для сучасної літератури та культури взагалі.

Актуальність дослідження полягає в тому, що даний роман має глибокий психологічний зміст, опирається на тогочасну теорію естетизму та гедонізму, та розкриває зв'язок між внутрішнім та зовнішнім світом людини.

Мета дослідження полягає у розкритті жанрових та стилістичних особливостей роману; розкритті прояви дуалізму у творі «Портрет Доріана Грея» та впливу ідеології гедонізму та естетизму. А також розглянути вплив естетизму на життя та творчість Оскара Уайльда.

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання низки **завдань**:

- розглянути як естетичні уподобання вплинули на життя та творчість автора;
- проаналізувати жанрові та стилістичні особливості роману;
- виявити вплив гедонізму та естетизму на героїв твору;
- дослідити зв'язок між зовнішнім світом та внутрішнім світом головного героя.

Об'єктом дослідження є роман «Портрет Доріана Грея» Оскара Уайльда та літературні джерела, які є опорою для аналізу та критичного мислення, а також, матеріали, які підтверджують або спростовують питання дослідження курсової роботи.

Предметом дослідження даної курсової роботи є проблематика роману "Портрет Доріана Грея" Оскара Уайльда з огляду на дуалізм людини, гедонізм та естетичні принципи епохи. Оскільки роман містить в собі багато тем, які залишаються актуальними й до нашого часу, він став об'єктом дослідження багатьох критиків та літературознавців.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаної літератури (10 позицій). Загальний обсяг дослідження становить 19 сторінок, із них 16 сторінок основного тексту.

РОЗДІЛ І

ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ОСКАРА УАЙЛЬДА

1.1. Естетизм Оскара Уайльда

Король життя, Принц парадоксів, «законодавець моди», «апостол естезизму»...Людина, зіткана з протиріч![6] Оскар Фінгал О'Флэгерт Вілс Уайльд – видатний ірландський англомовний поет, «професор естетики», драматург і прозаїк. Ще з народження його пов'язують з парадоксами, оскільки ще досі існують суперечки щодо його дати народження, в різних англійських виданнях фігурують дві дати: 1854 та 1856 рік. Проте, народився Уайльд у Дубліні, Ірландія, у сім'ї професійних і літературних батьків: лікаря-офтальмолога Вільяма Уайльда, який був ще й дослідником ірландських етнографічних та архітектурних пам'яток, та письменниці – активістки Джейн Франциско Елджі. Здобувавши першу освіту удома, Оскар ще з дитинства оволодів французькою і німецькою мовами. Класичну гуманітарну освіту здобував у Трініті-коледжі (Дублін) і в Коледжі св. Магдалени (Оксфорд). Завдяки високоосвіченості своїх батьків, Уайльд змалку прагнув до вишуканості. Ще в підлітковому віці він мав власний погляд на все, що його оточувало, мужньо демонструючи свою позицію, навіть якщо вона суперечила загально визнаній. Навчаючись у дублінському коледжі, юний Уайльд зневажливо демонстрував своє ставлення до улюбленої гри ровесників – футболу. Натомість у святкові дні він вирізнявся з-поміж своїх однолітків завдяки своєму почуттю стилю, що викликало непорозуміння в однокласників.[9]

Навчаючись у коледжі Магдалени, Уайльд особливо здобув популярність завдяки своїй ролі в естетичному та декадентському рухах. Після закінчення коледжу у 1878 році, Оскар віддає своє життя творчості. На формування естетичних поглядів О. Уайльда значною мірою вплинули його університетські викладачі – визначні постаті в англійській культурі: Джон Рескін, чудовий лектор, який викладав курс історії мистецтва, і Волтер Пейтер, автор багатьох досліджень з античного мистецтва й філософії.[8] Приєднавшись до щойно утвореного естетського руху, Оскар став ключовою фігурою англійського естетизму та його найпалкішим проповідником ідей.

Естетизм – напрямок у мистецтві та літературі 1880-1890-х років, що виник в Англії, як реакція на стриманий стиль вікторіанської доби.[3] Основне філософське підґрунтя ілюструється гаслом «Мистецтво заради мистецтва». Представники цього напрямку вважали, що мистецтво повинно створюватися, щоб бути прекрасним, а не служити моральній, алегоричній чи іншій дидактичній меті. Хоча Джон Рескін мав великий вплив на свого учня, молодий Оскар Уайльд обрав власний шлях. Він відривав естетику від етики і заперечував зв'язок мистецтва з мораллю: «Закони мистецтва не збігаються із законами моралі», «Естетика вища за етику!»[4] Свої твердження він неодноразово втілював у своїй творчості. Також, сам поет зазначав, що значний вплив на його творчість мали Шарль Бодлер, Теофіль Готье, Едгар По, Гюстав Флобер.

Свою естетичну теорію О. Уайльд виклав у книжці «Задуми» (1891), зокрема в трактаті «Занепад мистецтва брехні», побудованому у формі діалогу, що виявляється його естетичним маніфестом та утверджує самоцінність і самодостатність мистецтва. Оскільки митець вважає, що Мистецтво вище за життя; воно не виражає нічого, крім самого себе, існує самостійно та розвивається згідно своїм законам.[4] Зокрема, казки Уайльда дивним чином являють собою і найбільш органічне втілення естетичних ідей письменника, і найбільш категоричне їх заперечення. У багатьох з них відчувається стилістика біблійної притчі, а деякі інші твори схожі до образної структури байки.

Будучи великим прихильником естетизму Оскар Уайльд у романі «Портрет Доріана Грея» яскраво демонструє естетизм як своє життєве кредо і творчу манеру. Він розглядає естетичні ідеали і їх вплив на людину та її оточення, демонструючи, що за надмірне захоплення красою може коштувати життя.

1.2. Жанрові та стилістичні особливості роману «Портрет Доріана Грея»

Скандадно-відомий роман «Портрет Доріана Грея» принісши творцю неабияку славу, водночас подарував неоднозначні відгуки від читачів та обурливі коментарі від літературних критиків. Проте, «Портрет Доріана Грея» є визначним твором Оскара Уайльда і відноситься до жанру філософської драми з елементами

готичного роману та естетизму. У романі автор висвітлює чималу низку морально-етичних проблем: дуалізм людської натури, гедонізм та возвеличення краси.

Стилістичні особливості роману полягають у використанні митцем глибокого філософського підходу до свого твору, що відображаються в поєднанні сатири, драматизму та декадансу. Твір написаний мовою, яка відображає гострі переживання та страждання головних героїв. Крім того, Оскар Уайльд використовує елементи іронії та гумору, що робить твір цікавим та динамічним.

Один із головних стилістичних прийомів, що використовує Оскар Уайльд – це естетизація та зосередження на зовнішності та красі. Оскільки автор є палким прихильником естетизму, його прагнення донести суть краси, відображається у вмілому описі героїв, їх зовнішності та місцю проживання детально, з майстерно використаними метафорами та образами. Автор включає в роман культурні та літературні відсилання, що створює ще яскравіше враження різноманітності та багатства твору. Наприклад, образ Ромео та Джульєти, який часто згадується в романі, символізує безумність та безрозсудність любові, що веде до руйнування життя героїв. Образ вбивчого ножа виступає як символ насильства та зла, що відображається в діях Доріана Грея. Образ Лорда Генрі можна трактувати як роль змія-спокусника, який спонукає Доріана «скуштувати заборонений плід» та віддатися насолоді життя.

Роман також відрізняється використанням філософських мотивів, що піднімають теми духовних та моральних відносин між людьми. Такі мотиви, як вічність, час, моральність, свобода вибору, індивідуальна свобода, являються важливим філософським фундаментом і допомагають розкрити глибинність теми морального розкладу.

Головна стилістична особливість роману «Портрет Доріана Грея» полягає в тому, що автор створює дві антагоністичні характери – Доріана Грея і Безіла Голворда. Доріан – символ безтурботного життя, безсовісного використання своєї краси та молодості, він перетворюється на монстра, чії дії породжують біль та страждання інших людей. Безіл – символ етики та моралі, людини, яка відчуває відповідальність за свої дії, розуміє значення краси, але не занурюється в неї

повністю; він виступає в ролі ангела-охоронця Доріана, проте не може вберегти його.

Особливо важливим стилістичним засобом є образ портрету Доріана Грея, який символізує моральні зниження та втрату душі. У романі портрет – це не просто зображення людини, а втілення її душі, морального стану, настрою. З кожним вчинком Доріана Грея портрет змінюється і стає все більш потворним, що відображає його внутрішній стан. Цей образ надає роману глибокої сенсової насиченості, відображає моральний розпад героя та наголошує на важливості моральних цінностей, сам автор зазначає, що: «безкарно вбити совість не можна».

Узагалі, стилістика роману «Портрет Доріана Грея» характеризується яскравими контрастами, глибокими філософськими та етичними роздумами, цікавими образами та персонажами, які допомагають авторові зобразити проблеми естетики, моралі та етики в мистецтві та житті.

РОЗДІЛ II

ПРОБЛЕМАТИКА РОМАНУ «ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ»

1.2. Тема гедонізму та естетизму у романі

З творчості Оскара Уайльда відомо, що автор є палким прихильником краси та витонченого мистецтва. У романі «Портрет Доріана Грея» Уайльд розкриває нам світ, де головні герої прагнуть до гедонізму – (від грец. – задоволення) це напрям у етиці, згідно з яким ціннісним критерієм моралі визнається задоволення (насолюда) або уникнення страждань [1], та естетизму. Тому пропоную детальніше розглянути прояви цих ідей у романі.

Доріан Грей – головний герой, якого називають «Чарівним принцом», спочатку постає перед нами звичайним неймовірно красивим хлопчиною, чия душа є така ж само красива та незаплямована, як його обличчя. Юнака обожнюють через його зовнішність, зокрема Безіл Голворд – художник, який відрізняється крайньою прихильністю до Доріана Грея. У ньому він вбачає ідеал краси та людини. Можливо саме його можна вважати своєрідним ангелом-охоронцем Доріана Грея, оскільки він хотів вберегти чисту душу хлопчини від цинічного та зіпсованого лорда Генрі Воттона. Згодом саме він стає проповідником ідей нового гедонізму та естетизму для Доріана. Красномовна пропаганда естетичного способу життя повністю змінює світогляд юнака. Лорд Генрі читав лекцію вразливому Доріану: «Самозаперечення, цей трагічний пережиток дикунських збочень, і досі калічить нам життя. Ми покарані за свою саможертву. Кожен імпульс, що ми намагаємось притлумити, нависає над розумом і отруює нас... А опирайтеся спокусі — і ваша душа знеможе від жадання речей, що їх ви самі собі заборонили, від бажань, що їх ваші ж потворні закони зробили потворними і незаконними».[10] Лорд Генрі глибоко незадоволений, нарікає на задушливу природу свого суспільства та на те, як уявна мораль, якою воно хвалиться, вимагає самозречення та відмови від найпрекрасніших аспектів життя. Так званий ідеолог попереджає, що без захопленого сприйняття естетизму людина постійно мучитиметься бажанням саме того, у чому мусить собі відмовити, і все це заради пристойності, оскільки він вважає, що «єдиний спосіб позбутися спокуси — піддатися їй».[10] Спокусивши

Доріана теорією «нового гедонізму», юнак повністю змінює свій стиль життя. Через знемогу протистояти ідеологічним нав'язуванням, Доріан Грей виявляється своєрідною жертвою лорда Генрі та з часом віддає перевагу гедонізму та естетизму над моральними принципами і нормами.

Характер Доріана Грея та історія його глибокої дегенерації є прикладом дослідження життєздатності під впливом ідеології естетичного життя. Доріан живе відповідно до того, що без вагань сповідує лорд Генрі, і те, що він надихає Доріана через переконливу риторичку, – це байдуже до наслідків і цілком аморальне ставлення. Під наставництвом лорда Генрі Доріан, який колись був втіленням чистоти та невинності, поводить себе безчесно та цинічно, не зважаючи на наслідки своїх дій, старанно прагнучи отримати миттєве задоволення, не замислюючись про його наслідки, «солодкі чи гіркі» вони.

Стосунки Доріана з актрисою Сібіл Вейн чітко ілюструють цю помітну зміну в особистості. Доріан уподобує дівчину з першого погляду, маючи намір заволодіти нею до того, як спробує пізнати її по-справжньому. Дійсно, кохання Доріана до Сібіл є відверто поверхневим, про що свідчить власний опис Доріана свого захоплення актрисою: «Я покохав вас, бо ви чудово грали, бо я бачив у вас хист і розум, бо ви втілювали мрії великих поетів і вбирали в живу плоть і кров примарні образи мистецтва»[10]. Доріана приваблює не характер особистості Сібіл, а радше її акторський талант і захоплююча гра; це те, що зачаровує естетично налаштованого Доріана. Коли Сібіл відмовляється від своєї акторської гри та залишає сцену, вона більше не служить меті в естетичному житті юнака, і тому Доріан безцеремонно та без жодної тіні співчуття покидає її. Доріан не шкодує, що докоряв Сібіл словами: «А що ви тепер? Третьюрядна акторка з гарненьким обличчям, та й ото!»[10]. Для Доріана, який став засліплений естетизмом, його неконтрольоване бажання бачити у всьому бездоганність, відкидає концепцію моралі, тому аморальність його вчинків здається йому невизнаною. Навіть після загибелі Сібіл Вейн він не відчуває сильних докорів сумління, а її смерть здається йому логічним завершенням історії. Фактично, Доріан схвилюваний її загибеллю, проте називає смерть її останньою грою: «Бідолашна Сібіл! І яке ж це все

романтичне! Вона часто вдавала смерть на сцені, а тоді Смерть сама торкнулась її і забрала з собою. Як Сібіл зіграла цю останню моторошну сцену? Чи кляла його, вмираючи? Ні, вона вмерла з кохання до нього, і кохання тепер повік буде його святинею. Сібіл спокутувала все офірою свого життя»[10]. Тут у житті Доріана спливають негативні наслідки естетизму. У гонитві за власними насолодами виникає виразно нарцистичне ставлення, дедалі очевиднішою стає несумісність моралі й безумовного естетизму.

Поява нарцисизму в Доріана та його зв'язок із його новоствореною естетичною філософією є невід'ємною частиною роману Уайльда, оскільки він підкреслює часту ворожнечу між естетизмом і мораллю, проти якої Уайльд застерігає. Доріан Грей викриває аморальність самозаглиблення, оскільки портрет Доріана стає все спотворенішим з кожним егоїстичним вчинком Доріана. Таким чином, ця самозаглибленість видається неминучим наслідком естетизму. Лише більш свідомо практика естетизму може подолати цей егоїзм і уникнути аморальності, яку втілює Доріан.

Естетизм добре засуджує відмову від бажань, але саме надмірна покура цим бажанням є підривно небезпечною. Отже, у практиці естетизму Уайльда передбачливість і обмеження є необхідністю, але надто часто бракує, і без них людина приречена зазнати тієї ж долі, що й Доріан Грей.

2.2. Дуалізм людини: внутрішній світ проти зовнішнього образу

Дуалізм – це теорія, котра стверджує, що фізичні предмети є незалежними у своєму існуванні у природі від розумового акту пізнання і знання. Дуалізм теж вважає, що існує різниця між «ментальними» (розумовими) та «реальними» предметами і подіями.[2] У своєму творі Оскар Уайльд використовує таке поняття, як дуалізм людини.

Дуалізм людини – це філософський та психологічний підхід, який висвітлює внутрішню боротьбу людини між своїми бажаннями та зовнішнім світом. У «Портреті Доріана Грея» Уайльд утілює свою концепцію «двійництва» людини, в

душі якої бореться добро і зло. Уособленням цієї боротьби став Доріан Грей, а двійником головного героя стає його портрет.

«Цей юнак — з ніжними обрисами ясно-червоних уст, чистими блакитними очима, золотистими кучерями — був надзвичайно вродливий. Його обличчя чимось викликало довіру. З нього промовляла вся щирість юності, вся чистота юнацького запалу. Бачилось — життєвий бруд ще не позначив його своїм тавром»[10], так на початку роману Уайльд знайомить нас з Доріаном. Завдяки своїй зовнішності, він здобуває увагу та захоплення всіх, хто з ним зустрічається. За його неймовірну красу він навіть отримав прізвисько Чарівний принц. Його стиль життя, витонченість, одяг та манери викликають захоплення та надихають людей, а деякі лише й мріють про знайомство з цим красенем.

Однак, з часом, під впливом згубної ідеології «нового гедонізму», у читача складається враження, що з Доріаном щось трапилось. Він перетворюється з невинного юнака на жадібного, розпусного чоловіка з порожнім серцем. Наче безжальність керувала його діями, адже він не зупинявся ні перед чим, щоб здійснити свої бажання та отримати насолоду.

Після того, як закоханий в його зовнішність художник Безіл Голворд, намалював портрет Доріана, юнак засмутився зі словами: «Який жаль! Я зістарюся, стану бридким і потворним, а цей портрет повік лишиться молодим. Він ніколи не буде старішим, ніж ось цього червневого дня... О, якби тільки можна було навпаки! Якби це я міг лишитись повік молодим, а старішав — портрет! За це. за це. я віддав би все! Так, все, геть-чисто все на світі! Я віддав би за це навіть саму душу!»[9] Його егоїзм та бажання зберегти свою красу спонукає його на такий моторошний та безбожний вчинок, як продаж своєї душі, аби портрет старішав, а він залишався молодим та красивим.

Сам Доріан називає портрет "своїм щоденником", адже портрет відображає його справжню природу. Головний герой розуміє, що його зовнішній образ – це лише маска, за допомогою якої він може приховувати свої справжні почуття та дії. Він усвідомлює, що його «я» – це внутрішній світ, який показує хто він є насправді.

Поки його портрет старіє, перетворюється на зображення зіпсованої душі, його обличчя крізь роки залишається незмінним, красивим та молодим.

Протягом роману, Доріан зіштовхується зі своїм внутрішнім світом та зовнішнім образом. У невпинній боротьбі з своєю дуальністю, між добром і злом, Доріан обирає компроміс між ними, який він нарешті знаходить у своєму рішенні вбити свій портрет, щоб визволити себе від своєї дуальності, та жити спокійним життям. «Цей ніж покінчить з минулим, а коли минуле помре, він, Доріан, стане вільний. Цей ніж покінчить з надприродним життям душі в портреті і, позбавившись його зловісних пересторог, Доріан віднайде врешті спокій.»[9] Проте знищення портрету не дарує йому омріяної свободи. Натомість вбивство «свого щоденника» звільняє його душу і минуле, яке він ретельно приховував, убиває його самого.

ВИСНОВКИ

У ході даного дослідження ми провели аналіз роману Оскара Уайльда «Портрет Доріана Грея», зосередивши увагу на таких основних пунктах як жанрові та стилістичні особливості роману, вплив гедонізму та естетизму, та дослідили зв'язок між зовнішнім світом та внутрішнім світом головного героя. Дослідження здійснено за допомогою літературних робіт, рефератів та статей. Завдяки розумінню тогочасних ідеологій та уподобань автора, я змогла краще зрозуміти мотиви та сили автора для читачів.

Отож, як нам відомо, Оскар Уайльд являється представником тогочасної популярної ідеології естетизму, тому у його творчості ми можемо часто спостерігати присутність цього явища. Роман «Портрет Доріана Грея» не став виключенням, оскільки саме тут автор підтверджує теорію естетизму та відображає його як своє життєве кредо. Розглянувши і проаналізувавши роман О. Уайльда «Портрет Доріана Грея», ми можемо виділити основні положення естетизму за Уайльдом такі як возвеличення мистецтва та його самодосконалість; мистецтво вище від істини та моралі; зображення краси у всіх її проявах та проголошення гедонізму. Майстерно поєднавши естетику та моральність у головному герої – Доріані Греї, він зумів ідеально зобразити його дегенерацію, яка стала «початком його кінця». Головна моральність відображає ідею, що надмірне захоплення красою та естетикою призводить до падіння та руйнування людини та особистості. Прикладом цього може слугувати остання сцена, коли Доріан намагається вбити своє зображення на портреті, щоб звільнитися від кайданів вічної молодості. Цей момент доводить нам, що ідея естетизму це безумовна перевага мистецтва над реальним життям, а філософія насолоди не може заповнити духовний світ людини.

Однією з ключових проблем у романі є тема гедонізму та естетизму. Гедонізм, що прагне задовольнити свої бажання та потреби, у поєднанні з естетичним поглядом на світ може мати руйнівний характер не лише для тієї людини котра захоплюється цим, а й для оточуючих.

Також, у романі фігурує проблема дуалізму людини, а саме боротьби внутрішнього і зовнішнього світу головного героя. Доріан Грей, ідеал краси і молодості, надає перевагу життю за ідеями естетизму та дуалізму і обирає шлях уникнення моральних зобов'язань та відповідальності за свої дії. Проте, з часом, такий згубний стиль життя негативно вплинув на його душу. Йому довелося зустрітися з своїми внутрішніми демонами, які зіпсували його чисту душу та перетворили його на монстра, що не знає жалю та милосердя. Дуалізм героя проявляється у відчутному протиріччі між його зовнішнім образом, який залишається незмінним, та внутрішнім світом, який дедалі більше спотворюється. На думку Оскара Уайльда, різниця між зовнішньою красою може призвести до трагічних наслідків. Уайльд показує, що не можна ігнорувати моральні засади і жити тільки заради насолоди та задоволення власних потреб. Самотність та відчай, які долає Доріан, стають попереджувальним сигналом про те, що людина не може існувати лише заради зовнішнього образу, і потребує глибокого внутрішнього розвитку та самовдосконалення.

Отже, завершуючи курсову роботу на тему "Проблематика роману "Портрет Доріана Грея"", та підсумовуючи вище написане, перш за все, можна зазначити, що цей твір заслуговує на увагу та вивчення. Хоча роман містить у собі глибоку філософську проблематику, він вміє здивувати та зацікавити своїх читачів. Цей твір залишається актуальним і в сучасному світі, оскільки моральні та етичні питання, які він ставить, залишаються невичерпним джерелом для обговорення та аналізу.

SUMMARY

In the course of this study, we analyzed Oscar Wilde's novel "The Picture of Dorian Gray", focusing on such main points as a genre and stylistic features of the novel, the influence of hedonism and aestheticism, and investigated the connection between the external world and the inner world of the main character. The research was carried out with the help of literary works, abstracts and articles. By understanding the ideologies and preferences of the author at the time, I was able to better understand the author's motives and messages for readers.

So, as we know, Oscar Wilde is a representative of the then popular ideology of aestheticism, so we can often observe the presence of this phenomenon in his work. The novel "Portrait of Doreen Gray" was no exception, because it is here that the author confirms the theory of aestheticism and reflects it as his life credo. Having reviewed and analyzed O. Wilde's novel "The Portrait of Dorian Gray", we can highlight the main principles of aestheticism according to Wilde, such as the exaltation of art and its self-perfection; art is higher than truth and morality; the depiction of beauty in all its manifestations and the proclamation of hedonism. Masterfully combining aesthetics and morality in the main character – Dorian Gray – he perfectly depicted his degeneration, which became "the beginning of his end." The main morality reflects the idea that an excessive fascination with beauty and aesthetics leads to the downfall and destruction of man and personality. An example of this is the last scene where Dorian tries to kill his image in the portrait in order to free himself from the shackles of eternal youth. This moment proves to us that the idea of aestheticism is the unconditional superiority of art over real life, and the philosophy of pleasure cannot fill the spiritual world of a person.

One of the key issues in the novel is the theme of hedonism and aestheticism. Hedonism, which seeks to satisfy one's desires and needs, combined with an aesthetic view of the world, can be destructive not only for the person who admires it, but also for others.

Also, the problem of human dualism appears in the novel, namely the struggle between the main character's inner and outer worlds. Dorian Gray, the ideal of beauty and youth, prefers to live according to the ideas of aestheticism and dualism and chooses the path of avoiding moral obligations and responsibility for his actions. However, over time, such a pernicious lifestyle had a negative effect on his soul. He had to face his inner demons that corrupted his pure soul and turned him into a monster that knows no pity or mercy. The dualism of the hero manifests itself in a tangible contradiction between his external image, which remains unchanged, and the inner world, which is increasingly distorted. According to Oscar Wilde, the difference between external beauty can lead to tragic consequences. Wilde shows that one cannot ignore moral principles and live only for the sake of pleasure and satisfaction of one's own needs. The loneliness and despair that Dorian overcomes becomes a warning signal that a person cannot exist only for the sake of an external image, and needs deep inner development and self-improvement.

So, concluding the analysis of the topic "Problematics of the novel "Portrait of Dorian Gray"" and summarizing the above, first of all, it can be noted that this work deserves attention and study. Although the novel contains deep philosophical issues, it manages to surprise and interest its readers. This work remains relevant in today's world as the moral and ethical questions it raises remain an inexhaustible source for discussion and analysis.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гедонізм (визначення). URL: <https://esu.com.ua/article-28948>
2. Дуалізм. URL:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%BC>
3. Естетизм. URL:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%BC>
4. Життєвий і творчий шлях Оскара Уайльда. URL:
<https://www.ukrlib.com.ua/referats-zl/printit.php?tid=7897>
5. Зінчук Ігор. Естетизм у творчості Оскара Уайльда. URL:
<https://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Sci/LiteraryStudies/OWilde1.html>
6. Ідейно-естетичні погляди митця, новаторство. URL:
<https://vseosvita.ua/lesson/ouaild-ideino-estetychni-pohliady-myttisia-novatorstvo-problema-kрасy-i-morali-v-romani-portret-doriana-hreia-teoriia-novoho-hedonizmu-ta-ii-vyprobuvan-371800.html>
7. Оскар Вайлд в тіні та світлі парадоксів. URL: <https://mybook.ru/author/oskar-uajld/portret-doriana-greya-zbirnik/read/>
8. Оскар Уайльд. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/bio-zl/printit.php?tid=4253>
9. Оскар Уайльд. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/referats-zl/printit.php?tid=7856>
10. Оскар Уайльд «Портрет Доріана Грея». URL:
<https://lib.com.ua/uk/book/portret-doriana-greia/>